

TÜRK ESİKÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HABERLER

Ocak 2006, Sayı: 21

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Başyazı	
Ali Dinçol, Troya Kazıları ve Hititoloji	1
Kitap Tanıtımları	
Karl Graf Lanckoronski, Pamphylia ve Pisidia Kentleri, I. Cilt, Pamphylia, AKMED, 2004 (Çokay-Kepçe, S.)	4
Parzinger, H. – H. Schwarzberg, <i>Aşağı Pınar II. Die mittel- und spätneolithische Keramik</i> , Archäologie in Eurasien 18, Studien im Thrakien-Marmara-Raum, Band 2, Deutsches Archäologisches Institut Eurasien-Abteilung, Mainz am Rhein, 2005 (Karul, N.)	4
Daubner, F., <i>Bellum Asiaticum. Der Krieg der Römer gegen Aristonikos von Pergamon und die Einrichtung der Provinz Asia</i> , München, 2003 (Şahin, H.)	5
Gaitzsch, W., <i>Eisenfunde aus Pergamon. Geräte, Werkzeuge und Waffen</i> , Pergamenische Forschungen, Bd. 14, Ed.: W. Radt, Berlin, 2005 (Zeyrek, H.T.)	6
Arkeoloji Dünyasından	
III. Uluslararası Likya Sempozyumu (Kahya, T.)	7
I. Uluslararası Antik Dönemde Kehânet ve Batı Anadolu'daki Apollon Kültürleri Sempozyumu (Tulunay, E.T.)	8
Das Schiff von Uluburun, Welthandel vor 3000 Jahren/Uluburun Gemisi, 3000 Yıl Önce Dünya Ticareti (Yalçın, Ü.)	9
VI. Uluslararası Hititoloji Kongresi (Alparslan, M.)	10
Daskyleion - Pers Satraplık Merkezi (Bakır, T.)	11
Salat Tepe Kazısı (Ökse, A.T.)	12
Kazı – Araştırma	
Karul, N.-Ö. Özeren, Aktopraklık Höyüğü Çalışmaları – 2005	13
Çınaroğlu, A., Alaca Höyük Kazısı – 2005	14
Özdoğan, E.-H. Schwarzberg, Aşağı Pınar Höyüğü Çalışmaları – 2005	15
Gülçur, S., Güvercinkayası Kazısı – 2005	16
Tekin, H., Hakemi Use Kazıları – 2005	17
Özsait, M., Harmanören-Göndürle Höyük Mezarlık Kazısı – 2005	17
Seeher, J., Hattuşa Kazıları – 2005	18
Bilgi, Ö., İkiztepe Kazıları – 2005	19
Işık, C., Kaunos Kazıları – 2005	20
Cevizoğlu, H., Klazomenai Kazı Çalışmaları – 2005	21
Doksanaltı, E., Knidos Kazı ve Araştırmaları – 2005	21
Durugönül, S.-M. Durukan, Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması – 2005	22
Efe, T., Külliöba Höyüğü Kazıları – 2005	23
Tulunay, E.T., Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi: Yüzey Araştırması – 2005	24
Özyıldırım, M. – E. Erten, Olba Arkeolojik Yüzey Araştırmaları – 2005	25
Başaran, C., Parion Kazı Çalışmaları – 2005	26
Belli, O., Sinek Çayı Kayaaltı Sığınağı Resimleri: Onbir Yaylı Avcı Adam	28
Özfirat, A., Van, Ağrı ve Iğdır İlleri Yüzey Araştırması – 2005	30
Belli, O., Yukarı Anzaf Urartu Kalesi Kazısı – 2005	31
Enstitüden	
Enstitü Kütüphanesinden Haberler (Alparslan, M.)	32
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yıllık Konferansları	34
Yaşam Soluğu Projesi: İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ndeki Mısır Eserlerinin Yayınlanması Projesi	34
Uluslararası Bilim Akademileri Birliği Üyelikimiz ve Corpus Vasorum Antiquorum Projesi	35
Uluslararası Sylloge Nummorum Graecorum Toplantısı Uppsala'da Yapıldı	35
Yeni Yayınlarımız	36

boyunlu bir çömlek ele geçirilmiştir. Bu kap muhtemelen çapraz bantlı Demircihöyük şişesi olarak bilinen formun öncüsüdür. Kompleks II odalarında bazı *in situ* kaplar ve diğer buluntular ele geçirilmiştir ki bunlar, kronolojik açıdan büyük önem taşır. Masif, yassı bir bronz balta, Kompleks II'nin kerpiç duvarlarından birinde, sunu hediyesi olarak bulunmuştur. Ele geçirilen İTÇ III dönemi iğneleri yeni tipler içermektedir. Ayrıca aynı döneme ait Troia tipi kemik idoller ele geçirilmiştir. Siyah astarlı ve açık, dikey tutamaklı, üç ayaklı boyunlu çömlek, erken İTÇ III'e tarihlendirilmektedir ve Geç Troia II örneklerini anımsatmaktadır. Ayrıca, İTÇ III'e tarihlendirilen iki ithal keramik parçası ele geçirilmiştir: Bunlardan biri çark yapımı, siyah, yatay açık-bant bezemelidir, ağız kenarına ait bir parça olan diğeri ise çark yapımı, koyu gri renkli olup şerit kulpludur ve metalik mal özellikleri göstermektedir.

Küllüoba, Batı Anadolu İTÇ kronolojisinin daha sağlıklı saptanmasına önemli katkılarda bulunduğu gibi, aynı zamanda İTÇ'nin ikinci yarısında, giderek önem kazanan uzak bölgeler arası ticaretin ulaştığı boyutlar ve Batı Anadolu ile Ege Dünyası'nda şehirciliğin ortaya çıkışı ile ilgili yeni bir bakış açısı getirmektedir.

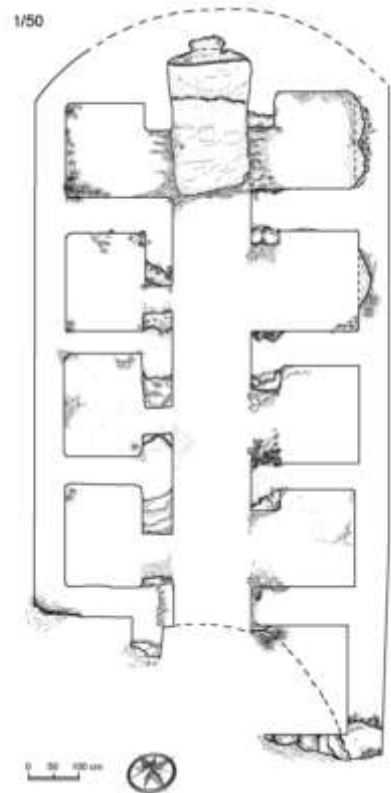
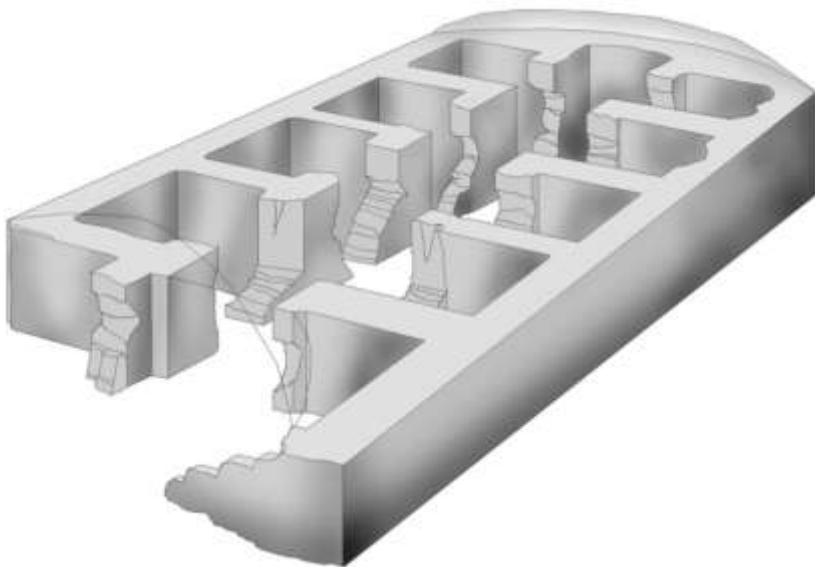
Turan Efe

Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi: Yüzey Araştırması – 2005

Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi-2005 yılı Yüzey Araştırması, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izni (25.08.2005-B.16.0.AMG.0.10.00.02/713.1-124718), İstanbul Üniversitesi (İÜ) Bilimsel Araştırma Projeleri Yürütücü Sekreterliği'nin desteği (Proje no: 394/03062005) ve Edebiyat Fakültesi'nin onayıyla, 01-12

Eylül 2005 tarihlerinde, başkanlığında gerçekleştirilmiştir; sağlanan tüm olanaklar için teşekkürlerimizi arz ederim.

Bu yıl ekibimizde, toplam 27 kişi görev almıştır: Klâsik Arkeologlar: Prof. Dr. E. Tül Tulunay-Proje Başkanı (İÜ), Araş. Gör. Müjde Türkmen-Doktora öğrencisi (İÜ), Arkeologlar Göknur Bektaş, Esen Kaya ve Deniz Öztekin ile T. Sinan Derbentoğulları, Aslı Gültekin, Gülrû E. Işınak, Damla Karaman, Yasemin Karaman, Emre Kavaklıoğlu, E. Ferhan Köprülü ve Nuray Özbilir-Lisans öğrencileri (İÜ); Bizans Sanatı Uzmanları: Araş. Gör. Ayça Tiryaki-Doktora öğrencisi (İÜ), Sanat Tarihçisi Fatma Biter ve Özkan Yıldız-Lisans öğrencisi (İÜ); Mimarî Çizim, Koruma ve Onarım Uzmanları: Çağlar Çakır, Yasin Kaya, Fatih Şahin-Lisans öğrencileri (İÜ) ve Özcan Deniz-Lisans öğrencisi (MSGSÜ); Mühendisler: Yrd. Doç. Dr. Fethi A. Yüksel (Uygulamalı Jeofizik - İÜ), Yrd. Doç. Dr. Cahit T. Çelik (Jeodezi ve Fotogrametri-NÜ), Yrd. Doç. Dr. Ali Gür (Jeoloji - NÜ) ve Araş. Gör. Özgür Kurtuluş-Yüksek Lisans Öğrencisi (Uygulamalı Jeofizik-DEÜ); Bakanlık Temsilcisi: Zeynep Karakoyun (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü), Deyyan Tulunay ve Dr. Reşide Yüksel. Ayrıca bize arazide katılmayan ekip üyemiz Mustafa Bilgin de lâboratuvar ve kitaplık çalışmalarlarıyla Nif Dağı Keramiği'ni değerlendirmiştir. Ekibimin özveriyle çalışan tüm üyelerine içtenlikle teşekkür ederim. Ayrıca bize bu yıl da çok yardımcı olan Buca, Kemalpaşa ve Torbalı

“Kozludere Bizans Yapısı”nın planı ve mevcut durumunu gösteren üç boyutlu çizimi

Kaymakamlıklarına, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığına, İzmir Ulaştırma Genel Müdürlüğü, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, Birlik Otel, Güzelyalı Rotaract Kulübü ve İnci Holding yöneticilerine sonsuz teşekkürlerimizi sunarım.

HABERLER'de, 1999 yılından beri üzerinde çalıştığım Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi ile ilgili olarak geçen yıl Elif Tül Tulunay, "Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi: Yüze Araştırması - 2004" *HABERLER* 20, 2005, s.33-35 ve daha önce Elif Tül Tulunay, "Nif (Olympos) Dağı Araştırma Projesi: Ön İnceleme Gezileri 1999-2001", *HABERLER* 14, 2002, s.18-19 yayınlanmıştı. 2005 yılında kazı izni alamadığımız için, proje kapsamında geçen yıl olduğu gibi, jeofizik ve mimarî çizim ağırlıklı çalışmalar yapılmış, ayrıca yörenin jeolojik yapısı incelenmiştir:

1 - Arkeolojik İnceleme, Dokümantasyon ve Değerlendirme

2004 yılında GPS ile konumu belirlenip harita üzerine işlenmiş kalıntılarda incelemeler yapılarak, tarihlendirmeye ilişkin varsayımlar tartışılmış, özellikle yerleşimler ile nekropol alanlarının bağlantısı araştırılmıştır. Bu arada yeni kaçak kazılara rastlanmış, dağıtılmış keramik ve kemiklerden lâboratuvar incelemesi için örnekler alınmıştır. Kalıntılarda dijital fotoğraf ve dıalar çekilmiş, eksik ölçü ve çizimler tamamlanmıştır. Arşivlenen resimler, önceki yıllarda çekilenlerle karşılaştırılmış ve arazide yeni yıkılmış olduğu görülen duvarların eski ve şimdiki hali belirlenmiştir. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da yüzeyden toplanan keramik, İzmir Müze Müdürlüğü'ne teslim edilmiş ve etüt için gerekli izin alınmıştır. Nif (Olympos) Dağı yüzey keramiği, Mustafa Bilgin tarafından lâboratuvarında temizlenerek sınıflandırılmış, çizim ve fotoğraf çekimleri tamamlanarak, kitaplık araştırması ve analogiler yardımıyla değerlendirilmiştir.

2 - Mimarî Ölçüm ve Çizim

2005 yılı ölçüm çalışmaları, İÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Yürütücü Sekreterliği tarafından projemiz için alınan "Garmin Etrex Vista GPS" ve NÜ Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü'nden sağlanan "Sokkia Set 600 Total Station" kullanılarak gerçekleştirilmiş ve kalıntılar 1/25000 ölçekli harita üzerine işlenmiştir. Nif Dağı'nın batısındaki "Kaynakkale"de ilk kez bu yıl gerçekleştirilen mimarî ölçüm ve çizim çalışmaları sonunda, kalenin planı çizilerek, topografik haritaya geçirilmiştir. Nif Dağı'nın doğusunda yer alan "Ballicaoluk Kalesi"nde geçen yıl jeodezi mühendisi ve mimarlar tarafından yapılan ölçüm ve çizimlerin son şekli, yani kalenin ayrıntılı plan ve rölövesi, maa-lesef ekip ruhuna tamamen aykırı bir davranışla, Nif Dağı Yüze Araştırması başkanlığına hâlâ teslim edilmemiştir. Elimizde yalnızca alanda çizdikleri taslaklar

ile ölçüm noktaları bulunmaktadır. Bunlara dayanarak geçen yıl ekibimizin diğer üyeleriyle birlikte hazırladığımız ve topografik haritaya uyarladığımız plandaki eksiklik ve yanlışlıkları gidermek amacıyla, bu yıl "Ballicaoluk Kalesi" yeniden ölçülmüş, planı düzeltilmiş ve rölövesi kısmen çıkartılmıştır. "Başpınar" ve "Kozludere" Bizans Dönemi yapılarının ve "Dağ Kızılca Nekropolü"ndeki mezarların ölçüm ve çizimleri tamamlanmıştır. Savanda - Kız Kalesi'ndeki "Freskli Mağara"nın krokisi çizilmiştir.

3 - Jeofiziksel Araştırma

Nif Dağı 2005 yılı Yüze Araştırması'nda yer altı, İÜ Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü Uygulamalı Jeofizik Ana Bilim Dalı'ndan sağlanan ekipmanla yapılan GPR ölçümleriyle radargram kesitleri elde edilerek, geçen yıldan farklı bir metotla incelenmiştir. Öncelikle, "Karamattepe Nekropolü" ve "Başpınar Bizans Yapısı"nda geçen yıl DEÜ Sığ Jeofizik ve Arkeolojik Prospeksiyon Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yapılan manyetik gradient ölçümlerinden elde edilen yapı kalıntılarına ait anomalilere dik doğrultuda GPR radargram profilleri alınarak, yer altındaki yapıların konumunu netleştirmek amaçlanmıştır. Yapı duvarlarının devamını, mezarların konumunu ve arkeolojik alanların yayılımını yüzeyden belirlemek amacıyla, "Karamattepe", "Başpınar", "Dağ Kızılca", "Kaynakkale" ve "Kozludere"de yoğun jeofizik araştırma yapılmış, başarılı çalışmalarla, ilginç veriler elde edilmiştir.

2006 yılında kazı izni alarak, bu veriler ışığında saptadığımız yerlerde önemli sonuçlara ulaşmayı amaçlıyoruz.

Elif Tül Tulunay

Olba Arkeolojik Yüze Araştırmaları – 2005

Kültür ve Turizm Bakanlığı izniyle başkanlığını Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Emel Erten'in yaptığı Olba Arkeolojik Yüze Araştırması'nın 2005 yılı çalışma dönemi tamamlandı. Silifke-Uzuncaburç'un yaklaşık 4 km doğusunda bulunan Olba Akropolisi (yaşam alanı) ve çevresinde araştırmalar 2001 yılında başladı. Her yıl düzenli olarak sürdürülen çalışmalar bu yıl yaklaşık bir ay sürdü. Bu yıl Olba Yüze Araştırmaları'na E. Erten ile birlikte üniversitemiz arkeoloji bölümünden Klasik Filolog Okt. Murat Özyıldırım ve Arkeolog Dr. Aysin Özgül, Arkeolog Tuna Akçay, Arkeolog Kemal Büber, Mersin Üniversitesi Mimarlık Fakültesi lisans öğrencileri katıldı. Bakanlık temsilcisi olarak Çorum Müzesi'nden Arkeolog Metin Çakar görev aldı.